עין משפט
נר מצוה

קל אב מיי׳ פרק י״ד מהלכות פסח״מ הלכה י׳:

א ג מיי׳ פ״ח מ״ב מה״מ ו״ט מהלכות ביאת מקדש הל׳ ו ופרק ה׳ מהלכות מעה״ק הלכה ח׳:

ב ד מיי׳ פרק י״ד מהלכות פסח״מ הלכה ב׳:

מוסף רש״י

אכילת פרס. תני כחר שעיטרו בו תכמים את העיטוי שהוא כולו מזון שתי סעודות ותניא מזון סעודה אחת (ברכות מא.). פרס הוא תני כחר שעיטרו בו עיטרוי תמומיים שהוא מזון שתי סעודות ותניא נמיא המעוגב לעמא בגדים אם יש בה בו כדי אכילתו שנאמר תורה שיעור שהייתו כדי סעודה לכתיב (ויקרא יד) והאוכל בנית יכנס את בגדיו והלכה למשה מסיני דתני כחר של שמונה ביצים הוא סעודה (פסחים מד.). פרס לשון פרוסה (ערובין ד.) **את שדרכו לאכול אין שאין דרכו לא.** דלא הוא מחשבה אם תיטב לאחלו לאמר, וכיון דלא הוא מחשבה לא מצטרפין לפסול: **אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול.** כגון כתני זית בתוך כתני זית לאמר מצטרפין לפסול (מנחות יב.): **הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן כל הפסולין.**

שיטה מקובצת

תוד״ה הא לאכול ולאכול כו׳ מצטרף, וא״ת כו׳ וי״ל דסברא הוא כיון שיש לדקדק כל הני רבוותא אית ליה דדייקינן כל [מקו] דאפשר לגייר, דאם לא בא כי אם לדקדק הא ביתר מכדי אכילת פרס מצטרף ליתני לאכול בשני בני אדם דלא מצטרף וכ״ש לאכול ולהקטיר, וכן אם לא בא כי אם לדקדק הא בשני בני אדם מצטרף ליתני לאכול באדם אחד ביותר מכדי אכילת פרס דלא מצטרף וכ״ש אכילה והקטרה (מהר״פ ד״ל): הלכן עלך כל הזבחים שקבלו דמן תוד״ה ובטמאים כו׳ והיאך יתכן שתהא סברן ארוכה כל כך. וי״ל דמיירי בטמא מת שנטמא בפגים ומוחר מן התורה ליכנס במחנה לויה ואפילו מת עלמו בדכתיב (במדבר יג. יט) ויקח משה את עלמות יוסף עמו ולרשיני (פוסה דף כ.) עמו בתחילתו, וכיון שהיו אסור אלא מדרבנן לא גזור, וכ״ש בטומאה שאירעה בפגים לגיכא איסור שהייה. או שמא מיירי בהיתר הבמות (לשון מהר״פ ד״ל):

הא לאכול ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר מצטרף. וא״ת דלמא לעולם לא יצטרף [יא] ואתא למידק דלאכול ולאכול בחד גברא מצטרף ואפי׳ ביתר מכדי אכילת פרס וכן בתר הכי דדייק אביי דלאכול ולאכול ביתר מכדי אכילת פרס מצטרף מדקתני לאכול ולהקטיר דלמא אתא למידק דלאכול ולאכול בשני בני״א מצטרף ויש לומר דדייק מדתני טעמא שאין הקטרה ואכילה מצטרפין משום דהאי אכילה והאי הקטרה הא אי משיבא הקטרה כאכילה הוה מצטרף [יב] (אי משיבא הקטרה) אע״ג דהוי כעין שני בני אדם [יח] וביתר מכדי אכילת פרס: **ביתר מכדי אכילת פרס מהו.** וא״ת לוכח מדתנן [י] אלי זית בתוך אלי זית למחר פסול וי״ל דדלמא בלהקטיר אע״ג דרישא קתני לאכול כזית בתוך כזית למחר שמא בבא דאלי זית מיירי בלהקטיר דווקא: **ומאי קמ״ל אי לאכול ולאכול שדרכן [יט] לאכול כו׳.** תימה טובא קמ״ל כדדייק אביי גופיה לעיל לאכול ולאכול בשני בני אדם וביתר מכדי אכילת פרס:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן כל הפסולין ששחטו:

שהשחיטה כשרה בנשים. בגמרא מוכח דנשים שוחטות אפי׳ לכתחילה [כ] הא דתנן ששחטו דיעבד משום דבעי למיתני טמאים דלכתחילה לא ולא קאמר משום דבעי למיתני נשים דקתני בריש מיכן [כא] תשובה למה שכתבו [כב] בהלכות א״י דנשים לא ישחטו מפני שדעתן קלה ועוד כתוב בהן שחט ולא בירך וערוס ששחט שחיטה [כג] פסולה ונראה שהם חומרות בעלמא שהיה אומר [כד] אותו החכם שכתב הלכות ארץ ישראל:

ובטמאים. מפרש בגמרא דלכתחילה אין שוחטין שמא יגעו בבשר ואע״ג דהם קדשים אינו מכשיר חיבת הקודש מכשרת או כשהעבירה בנהר ועדיין משקה טופח עליה כדאמר בפ״ק דפסחים (דף כ.) וא״ת תיפוק ליה דלמא אתיא [כה] לאימשוכי בפגים ואפי׳ [כו] טהור גמור לבן זומא דאמר (יומא ג.) הנכנס למקדש טעון טבילה [כז] אין יכול לשחוט בסכין ארוכה דלמא אתי לאמשוכי כדאמר בפ׳ אמר להם הממונה (שם דף לא.) וי״ל דבטהור שייך למיגזר טפי דלמא אתי לאימשוכי אבל טמא מיזהר זהיר ומידכר ומשום הכי לא נקט נמי שמא יכנס ידו לפנים אע״ג דאיכא איסורא [כח] למאן דאמר (לקמן לב:) ביאה במקלת שמה ביאה ומיהו איכא למימר דנקט טעמא דהוי לכולי עלמא והקשה ה״ר אפרים [כט] והיאך במוקדשין שוחט דאע״ג דמוקי לה בגמ׳ בסכין ארוכה אין יתכן שיהא כל כך ארוכה מהר הבית [ל] עד עזרת ישראל כדתנן במסכת כלים (פ״א מ״ח) החיל מקודש מהר הבית שאין עובדי כוכבים וטמאי מתים נכנסין לשם עזרת נשים מקודשת הימנה [לא] שאין טבול יום נכנס לשם ואפי׳ [לב] אי האי סוגיא בטמא שרץ ומותר ליכנס בחיל מ״מ עזרת נשים ארוכה קל״ה אמה [לג] והיאך יתכן שתהא סכין ארוכה כל כך וי״ל דהיכא דנטמא בעזרת נשים לא **הא לאכול ולאכול.** לשנים דומיא דלאכול ולהקטיר שאין זית אלא לאוכל אחד מצטרף: **ביתר מכדי אכילת פרס.** לשהות בין תחילת אכילתו לסופה יותר מכדי אכילת פרס דאילו גבי כל איסורים שבתורה קיימא לן [לד] דלא הויא אכילה הכא מאי: **לאכילת גבוה מדמינן לה.** דהא איתקוש לענין מחשבה אכילת גבוה ואכילת אדם בהדי הדדי ואכילת גבוה אף ביותר מכדי אכילת פרס היא פעמים שאינו ממהר לשרוף: ה״ג [לה] **לאכול ולאכול דומיא דלהקטיר מצטרף.** והיכי דמי יותר מכדי אכילת פרס לאכול אלי זית ולחזור ולאכול אלי זית ובין זה לזה יותר מכדי אכילת פרס דומיא דהקטרה מצטרף: **דלמא.** האי להקטיר דקתני בהיסק גדול קאמר ודכוותה דוקא לאכול ולאכול דמצטרף: ה״ג מתני׳ **לאכול כחלי זית כו׳ טעמא דלאכול ולהקטיר כו׳ דבר שאין דרכו לאכול.** כי האי להקטיר דמתני׳ דקמיירי (הא) באימורים: **הא קתני רישא זה הכלל כל השוחט והמקבל לאכול דבר שדרכו לאכול כו׳.** אלמא מאכילת [מ] מזבח לאדם לאו מחשבה היא: **הא מני.** הך סיפא דאילטריך למיתני אין אכילה והקטרה מצטרפין רבי אליעזר היא: **לאכול דבר שאין דרכו לאכול.** [דהיינו] אימורין וחיסב עליו חוץ למקומו או חוץ לזמנו: **אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול.** הכי דוק מייה אכילה והקטרה אין מצטרפין לפגל [מא] הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול מצטרף ואע״ג דחשיב לחצאין: **ומאי קמ״ל.** הך סיפא אי לאו למידק מייה הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול דומיא דלהקטיר מאי [מב] קמשמע לן למה לי למתני אי לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול קא משמע לן כדקאמרת דמחשבת חצאין מצטרפת מרישא שמעת מינה: **ואי לאכול ולהקטיר.** כלומר ואי היא גופה קא אתא לאשמועי דאין אכילה והקטרה מצטרפת [מא] ולאו לדיוקא [מב] דילה אתאי: **מדיוקא דרישא שמע מינה.** דקתני לאכול דבר שדרכו לאכול הויא [מג] מחשבה אבל לאכול דבר שאין דרכו לאכול הויא מחשבה דאבל לאכול דבר שאין דרכו לאכול הויא מחשבה אבל הכא דבהאי כי אורחיה ובהאי כי אורחיה אימא ליצטרף קא משמע לן:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן

כל [ד] [ג] **הפסולין** ששחטו שחיטתן כשרה [ה] שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים ובעבדים ובטמאים [ו] ואפילו בקדשי קדשים ובלבד שלא יהיו טמאים נוגעין בבשר [ז] [ד] לפיכך הן פוסלין במחשבה הוא דלא מצטרף בהדי אכילת בשר משום דלאו כי אורחיה קמחשב אבל לאכול בשר ולהקטיר אימורין דבהאי כי אורחיה קמחשב כו׳ קמ״ל:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן

כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה. כדיליף בגמ׳ [לב.]: **ובטמאים.** בטמא שרץ קאמר שאינו מטמא כלי דלאו אב הטומאה הוא או בטמא מת וכגון שבדק קרומית של קנה [מד] ושחט בה אבל בסכין לא שהוא מטמא את הסכין והסכין מטמא את [מה] הבשר וכגון דעביד סכין אריכא ושחיט: **לפיכך הן פוסלין.** את הקרבן במחשבה אם שחטוהו [מו] במחשבה הואיל ורואין לעבודה זו מחשבתן מחשבה: וכולן

מסורת הש״ס

מ) נמנחות יב: כל הסוגיא, **נ)** [נעיל כח.], **נ)** [שם] לקמן לה., **ד)** חולין ב:, **ס)** ברכות לא יבמות לג [ירושי׳ שבת פ״ב ה״ה, יומא פ״ב ה״א], **ע)** נעיל כו:, **פ)** כריתות יג., **צ)** חולין ב ע״ש, **ק)** צ״ק מ״ז, **ר)** לעיל כט, **ש)** [מנחות פ״ג מ״ה]

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה ובטמאים וכו׳ אם הבשר הס״ד ואח״כ מ״ה ובלבד שלא יהיו טמאים נוגעין בבשר וכנון דעביד סכין: **(ב)** ד״ה לפיכך וכו׳ שחטוהו במחשבה חוץ לזמנו והוץ למקומו דהוראל ולאוין:

שינויי נוסחאות

א) ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר (כי״צ, וכנ״ז בש״מ). ועי׳ גי׳ רש״י וכעי׳ ש״ס מ״ע. ועי׳ ל״ק דמנאר גי׳ רש״י: **ב)** לאכול דבר שדרכו לל״ל (ש״מ): **ג)** בכ״ל נוסף מאן תנא ובי״ס במנחות: **ד)** ומאי קמ״ל אי לאכול ולאכול דבר כו׳ כל״ל (*ח״נ. וכ״ה בכתה״י ובחוס׳. וכ״מ מרש״י): **ה)** למחר וכחציי זית למחר פיגול אי וכו׳ (*ש״מ וכ״ה במנחות). נ״ל ג״ב התיבות שבסוגריים (גליון): **ו)** מיכא ובטמאים ליתא במשניות בדפו״י וכמ״ל, ועיין תו״ט וכ״ס: **ז)** ה״ג הא לאכול כו׳ (*ש״מ): **ח)** בש״מ נוסף אדם למזבח ומאכילה: **ט)** לפגל אבל אכילה ואכילה מצטרפין לפגל ואע״ג כל״ל (ש״מ, וכ״ה בכתה״י) ול״ק גרים מצטרפין לפסול הא וכו׳ מצטרפין לפגל ואע״ג: **י)** תיבות מאי קמשמע לן נמחק (ש״מ): **יא)** ל״ל מצטרפות (שמכ״י): **יב)** ל״ל אדייקא (צ״ק): **יג)** הוא דהוי כל״ל (צ״ק): **יד)** אימורים למחר (*ש״מ): **טו)** מצטרפי דהשתא ומה כו׳ כל״ל והל״ל (ש״מ, כי״ר): **טז)** מה״ד לאכול ולהקטיר אצטריך. פי׳ לעולם לגופיה ורבנן היא דאמרן ואע״ג דמדוקיא שמעינן לה איצטריך דס״א התם כי וכו׳ כל״ל והל״ל (ש״מ): **יז)** מצטרף (ש״מ): **יח)** נר׳ דלא היה בגילסתם דיסוף דגמ׳ דילמא בהיסק גדול, וכן לידל כל״מ ס״ד מהל׳ פסח״מ ה״ו בדעת הרמב״ם (חד״א סס״ד): **יט)** דבר שדרכו כל״ל (ש״מ): **כ)** יש לוסיף דמפרש (ש״מ). או מדקאמר (הגרי״ב): **כא)** ומכאן (ד״ו ש״מ): **כב)** שכתוב (ד״ו): **כג)** שחיטתו (ד״ו): **כד)** אומר מדעתו (ב״ש): **כה)** אתי (ד״ו): **כו)** דאפילו (ש״מ): **כז)** טבילה איבעיא לן בפרק אמר להם הממונה אי יכול לשחוט בסכין ארוכה אי לא דלמא אתי לאמשוכי וי״ל דבטהור וכו׳ כל״ל (ש״מ): **כח)** איסורא דאורייתא (ש״מ): **כט)** וטמא היאך שוחט במוקדשין דאע״ג כו׳ כל״ל (ש״מ): **ל)** מהר הבית נמתק, ול״ל מעזרת נשים עד עזרת ישראל דתנן במסכת כלים החיל מקודש ממנו שאין גרים וכו׳ (כי״ב): **לא)** ל״ל ממנו (ש״מ): **לב)** ואפילו אי לוקי להאי סוגיא בטמא וכו׳ כל״ל (צ״ק) נ״ל ואפילו הוי האי טמא בטבול יום והלא עזרת נשים ארוכה וכו׳ (ש״מ):

וכולן. הפסולין: שקיבלו הדם. על מנת לאכול ולהקטיר ד) חוץ לזמנו או חוץ למקומו: **אם יש דם הנפש.** עוד בבהמה יחזור הכשר ויקבל ויזרוק הכשר שאין מחשבתן של אלו פוסלתן בקבלה לפי שאין ראויין לה ואין מחשבה פוסלת אלא במי שראוי לעבודה דכתיב המקריב אותו לא יחשב (ויקרא ז) בראוי להקרבה הכתוב מדבר: **יחזיר הכשר.** דלא מיפסיל בהכי ובפרק [ראשון] (דף יד:) שיינן ה) לה למאן דאית ליה הולכה שלא בראוי שמה הולכה למר ו) כדאית ליה ולאידך כדאית ליה: **נתנו.** הפסול על גבי הכבש או שלא כנגד היסוד כו': **יחזור הכשר ויקבל.** אי סבירא לן ז) ח) דפסול עושה שייריס אשמעינן האי תנא דשלא במקומו ואו כמקומו דמי לפיכך לא עשאן שייריס ואי סבירא ליה דשלא במקומו כמקומו דמי והויא לה זריקה גמורה בחלב פסול אשמעינן דאין פסול עושה שייריס ט): **גמ' ר"ג ורמינהו ושחט שחיטה בזר לשרה.** מדלא כתיב ושחט הכהן: **וכי מאין באת.** לומר שאריכה כהונה והלא לא נאמר בה כהן: **והקריבו הכהנים.** ומדכתיב בקבלה כהונה ובשחיטה לא כתיב לימד על השחיטה שכשרה בזר: **מה סמיכה בטהורים.** כדמפרש לקמיה: **מדרבנן.** שמא יגעו בבשר: **מאי שנא סמיכה.** דבטהורים מלאורייתא: **דכתיב לפני ה'.** ושחט

דמי ורמינהו ט)[1] וסמך ושחט מה סמיכה בטהורים אף שחיטה בטהורים מ"מדרבנן ג) מ"ש סמיכה 'דכתיב לפני ה' שחיטה נמי הכתיב לפני ה' אפשר דעביד סכין ארוכה ושחיט סמיכה נמי אפשר דמעייל ידיה וסמיך קסבר י)ביאה במקצת שמה ביאה רב חסדא מתני איפכא וסמך ושחט מה שחיטה בטהורין אף סמיכה בטהורין מאי שנא שחיטה דכתיב לפני ה' דוחקין כל כך למהר והא דאמר בפרק אלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פא:) כהן המשמש בטומאה אין אחיו הכהנים מביאין אותו לב"ד אלא מוליאין אותו חוץ לעזרה ומפצעין את מוחו בגיזרין ואו דווקא חוץ לעזרת ישראל אלא אף חוץ לעזרת נשים וחוץ לחיל וכי ה"ג נמי הוי ההיא דסוטה דקתני שלא בעזרה יב) והיו זקוקין להוליאה אף חוץ לחיל להר הבית דהא מפרש טעמא התם שמא תפרוס נדה וא"ת וכיון דטבול יום מותר בשאר יג) העזרה כדפרישית אמאי איצטריך לו למלורע בערב הפסח לדחות ד) עשה יגן בשאר הלכות ויכנס שם ידיו לבהונות וי"ל דלא אפשר משום דכתיב [ויקרא יד] פתח אהל מועד והיינו בשער נקור שהוא מכוון כנגדו ומיהו בקדשי קדשים לא אפשר ליה לטמא לשחוט בגילי העזרה [דשחיטתן] בצפון ולא משכחת פתח מכוון לגד הצפון כדמוכח בגמ' [לקמן לג.] למ"ד מרחק לפון דפריך ולעיבד פשפש ומשני הכל בכתב ולפירוש רבינו תם נמי דמפרש דטמא בעזרת נשים לא גזור מ"מ למ"ד מרחק לפון ושחיט יד) בסכין ארוכה עשריס ושתים אמה ואין לחוש בכך [הא דקאמר טו) דשחיטה כשירה בדיעבד ושמא יגעו בבשר נקט משום קדשים קלים וה"ר אפריס היה מפרש דמשכחת לה דשחיט טמא דרך גגין ועליות דלא נתקדשו ובסכין ארוכה למ"ד ביאה במקצת שמה ביאה אמאן יכול להכניס שם ידו ומיהו התינח בקדשים קלים שיכול לתלות הבהמה ולשחטה אבל בקדשי קדשים לא אפשר דבעינן שחיטה על ירך כדאמר לעיל בפרק שני (דף כו.) אם לא נאמר דעביד בסכין ארוכה מן העליה והגג עד הרצפה ולהאי פירושא לא תקשי טו) לו מיניה ממלורע שיכנס ידיו לבהונות דרך גגין ועליות ולא איצטריך לדחות עשה דהיאך יעלה לגגין יז) דרך הר הבית והחיל יח): **ת"ל והקריבו מקבלה ואילך מצות בהונה.** ואם תאמר תיפוק ליה מהיקישא דסמיכה ושחיטה דמה סמיכה בזרים אף שחיטה בזרים כדדרים ר"ש ברים הקומץ רבה (מנחות יט.) וי"ל דאי לאו דרשא דהכא הוה ממעטינן שחיטה מדכתיב תשמרו את כהונתכם דמשמע אפי' שחיטה בכלל ואע"ג דאיצטריך לן לעיל ספ"ק (דף יג.) והקריבו בני אהרן הכהנים לגז"ש שתהא בכהן כשר ובכלי שרת מ"מ דרש מיניה שפיר מקבלה ואילך מצות כהונה: **מאי שנא סמיכה דבטהורים דכתיב לפני ה'.** פי' בקונטרס דהיינו מדכתיב ושחט את בן הבקר לפני ה' וכיון דבעינן תיכף לסמיכה שחיטה אין סמיכה מבחוץ ושחיטה מבפנים אלא אף הסמיכה מבפנים ואין טמא נכנס לעזרה והקשה הרב רבי יעקב דאורליינ"ש דבפ' בתרא (דף קיט:) משמע דכתיב בסמיכה גופה לפני ה' דקאמר דאין סמיכה בבמה משום דכתיב לפני ה' ואי לא כתב בה לפני ה' אלא מקרא דשחיטה הא שחיטה גופה ישנה בבמה והתם פירש בקונטרס דהיינו קרא דכתיב בפר כהן משיח ט) לפני ה' וסמך כ) ומיהו לקמן בשמעתין (דף לג.) משמע כפירוש הקונטר' דהכא דפריך למאן דאמר תיכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא מדתניא וסמך ושחט מה סמיכה בטהורים אף שחיטה בטהורים ואי אמרת לאו דאורייתא בטומאין נמי משכחת לה משמע בהדיא דלא ידעינן סמיכה לפני ה' אלא משום דתיכף לסמיכה שחיטה וצריך לחוק ההוא דלקמן דפ' בתרא ומיהו יש לישב ההיא דלקמן בשמעתין משום ההיא יח) סוגיא כמאן דאמר ביאה במקצת לאו שמה ביאה דאי משום לפני ה' אפשר דמעייל ידיה וסמיך אבל אי אמרת תיכף לסמיכה שחיטה לא אפשר דמרחק יט) לפון ומיהו וסמך ושחט דכתיב גבי עולה דטעונה לפון דריש בתורת כהנים בפרשת ויקרא מה סמיכה בטהורים אף שחיטה בטהורים ובהדיא דריש התם מקרא דלעיל דכתיב יקריב אותו ברצונו לפני ה' וסמך כ) מדכתיב ממש וסמך אבל לפני ה' דריש לפני ה' כא) ולא כפי' הקונטרס דפרק בתרא דדרים לה מקרא אחרינא דפר כהן משיח תדע דמפר כהן משיח היכי מצי למילף שאר סמיכות לפני ה' כב) שאני התם דקדושה חמורה היא לכך הוצרכו לומר דבר כשרה, אלא משום דלכתחילה פשיטא דאיכא קפידא, ואינהו סברי דמצוה לאהדורי אכהנים אע"ג דליתניהו הכא, ואורי להו שמואל דשעת הדחק כדיעבד דמי כה"ג דמה"ת בזר כשרה, שהויי מצוה לא משהינן. והארכתי בזה עוד בכ"מ, עיין רפ"ב דזבחים ובהגהותי לרא"ש ריש חולין ובתשובה כ"י (נחפ שמיס ליעב"ן ז"ל. רפ"ד דקידושין):

ומיהו ודאי (כמ"ד) [למ"ד] כמקומו דמי ע"כ אפסול קאי, וא"ת א"כ מאי איכפת ליה לר"ל מר"י אי פסול עושה שייריס אי לא, והא אית ליה לר"ל לעיל (דף ס.) כמקומו דמי וא"כ אפסול מהא דאפסול אינו עושה שייריס, וי"ל דאיכא למימר משום דזוקא שאנתו למעלה [אף] למטה אבל אם נתנו בהקטירו לא יחזור הכשר ויקבל, ומיהו קשה דא"כ אפסול דאפסול עושה שייריס מדנקט אפסול [שנתן שלא בהקטירו] משמע משום אפסול לחוד עושה שייריס, לכך נ"ל כדפי' לעיל בפרק קבלה כג) דאי קאי אאפסול היינו אטמא דבהא מיהא כ"ע מודו דעושה שייריס הואיל ומרלה בגבור כדאיתא בגמרא כד) (דף ה.):

והקריבו הכהנים וגו' **מקבלה ואילך מצות בהונה.** תימה תיפוק ליה מהיקישא דסמיכה לשחיטה כדדרים ר"ש בפ' הקומץ רבה (מנחות דף יט.), וי"ל דאי לאו דרשא דהכא הוי ממעטינן שחיטה [דהוי] נמי בכלל כהונה מדכתיב כהונתכם. ואף על גב דאיצטריך בפ"ק (דף יג.) והקריבו בני אהרן הכהנים לג"ש שתהא בכהן כשר ובכלי שרת מ"מ דרש נמי מקבלה ואילך מצות כהונה (מהר"פ):

ג) לעיל כו:, ב) [לעיל יד:], ירושי' יומא פ"ב ה"א ה"ד ה"א, ד) לעיל טו. יומא מח. ירושי' שם פ"ה ה"א, ה) לעיל כו., ו) [יומא כז.] ת"כ ויקרא נדבה פרש"ד ה"ב, ז) [כרתות לא: וז"ן], ח) [לקמן לג.] ת"כ שם ה"א, ט) [יומא לא.], י) לקמן לד:, כ) ע' לעיל כו: כז., ל) כלים פ"א ה"י, מ) פ"א מ"א, נ) יומא טו, ס) לקמן ע"ב, ע) [וע"ע תו' חולין ב: ד"ה שמא], פ) ויקרא ד, ד, צ) [וע"ש ברש"י ד"ה לפני ה' ופמ"ל], לגלגו לפני ה' ופמיך ליה וסמך את ידו ויקרא א]

שינויי נוסחאות

א) ששחטו כל"ל (שו"מ, צ"ק): **ב)** ל"ל והקריבו בני אהרן הכהנים וגו' (הגרי"ב): **ג)** בכ"ל נוסף וקרא אסמכתא בעלמא: **ד)** ל"ל או להקטיר (*ש"מ): **ה)** מפרש לה כל"ל (ש"מ): **ו)** תיבת למר ליתא בכתה"י: **ז)** ל"ל ליה (ש"מ): **ח)** נ"א ועוד בסוטה (צ"ק): **ט)** ל"ל שכינה (ש"מ, צ"ק): **י)** כניסה ויציאה (תוס' הרא"ש סוטה שם): **יא)** הוציאה הוציאוה כל"ל (יעב"ץ, וכ"ה במשניות, אבל בבבלי שם ליתא הוציאוה הב' לא במתני' ולא בגמ': **יב)** העזרה שהרי היו זקוקין להוציאה אף חוץ להר הבית (ש"מ), נ"א אף חוץ לחיל ולהר הבית (צ"ק ורש"ש): **יג)** בשאר צידי העזרה (ש"מ), וכ"ש תיקן בשאר מקומות: **יד)** היכי שחיט כל"ל (ש"מ, וכנר"ז בצ"ק ורא"ש). וכה"ז לא הגיה, דמפרש דאפסל שפיר לשמוט בסכין ארוכה כ"כ אמה, אלא דאין כזה משם שמא יגעו בבשר, וכתב דעל זה קאי מש"כ להלן "אין לחוש בכך". ועי' בחוס שאמ"ז: **טו)** זו גירסת בה"ג, (ואולי ל"ל והא דקאמר), ועפ"י פירושו הנ"ל בחוס שלפנ"ז. וגי' ל"ק אין לחוש בכך דשחיטה כשרה בדיעבד קאמר ושמא יגעו וכו', וכ"ג הגר"א חכה, וכ"ה בד"ו. וע"ע בל"ק שם ובת"ש וש"מ: **טז)** לא תקשי ממצורע כל"ל, והסתר ממתק (ש"מ): **יז)** לגגין ועליות אם לא דרך (ש"מ): **יח)** ל"ל דההיא (ש"מ): **יט)** דמרחק צפון דוסמך ושחט גבי עולה כתיב דטענוה צפון ועולה דריש בת"כ, כל"ל (שמכ"י): **כ)** בסמכ"י מוסיף כאן ולא בבמה: **כא)** ה' וסמך (שמכ"י): **כב)** דלמא שאני התם דקדושה דחטאות הפנימיות חמורה היא (שמכ"י): **כג)** ל"ל בפרק כל הזבחים שקבלו דמן, ועיי"ש דף כו ע"ב תד"ה סכין: **כד)** עי' תוס' דף כו ע"ב ד"ה הכ"ע (גליון):

ליקוטים

שהשחיטה בשרה בזרים ובנשים כו'. אכן באמת משלשה מקומות במקרא עלה בידינו שבודאי היו מקפידין בשחיטה והפשטה שיהו נעשין ע"י כהנים או לוים. כי כתוב בחנוך הבית דחזקיהו רק הכהנים היו למעט ולא יכלו להפשיט וגו' ויחזקום אחיהם הלוים. ובפסח חזקיהו כתוב [בענין שחיטת פסח] והלוים על שחיטת הפסחים. וכן בפסח דיאשיהו והלוים מפשיטים. וכן מפורש בכתוב לעתיד כי אם הלוים וגו' ומשרתים את הבית ריק הוא ודאי, והיינו כמו דבימי עלי הוו מהדרי אפילו בתר כהן ולא טעו בהכי ואטו עד דאתא שמואל לא הוו ידעי דשחיטה בזר כשרה.

תורה אור השלם

1. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא א, ד-ה
2. וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן אֶת כְּהֻנַּתְכֶם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת: במדבר יח, ז

מוסף רש"י

אם יש דם הנפש. עוד בעזור בהמה: **יחזור הכשר ויקבל.** מן הדם ויתן שלא במחשבה וכשר, דמחשבה המשיב עלה קמא לא מיפסל, דכיון דאינו ראוי לעבודה אין מחשבתו מחשבה (לעיל כו:) **יחזיר לכשר.** שנתנו לו, ואשמעינן כה תרתי, חדא דלא מיפסל במאי דאפסקיה פסול, ואשמעינן דהולכה זו שעשה הכשר שלא בדבר, שהוציא לפסול שהיא עומד בלא המזבח, לא נעשית בהכשר ולא שמה הולכה, דקתני יחזירנה למי שנתנה לו, ואי הולכה שלא בדבר שמה הולכה אמאי יחזירנה לאחור, יבא כשר ויעלנה מידו בלא המזבח וזה לא יוציאנה לו, אלא דמעשה אצטבע בעלמא עביד (לעיל יד:): **ואספו כשר.** הואיל ונתקבל בכלי: (לעיל טו.) **נתנו.** לאמתן דמיו: **על גבי הכבש.** שאינו מקוים מתן דמיים, אי כמזבח שלא כנגד היסוד. ואלפיון לקמן דעולה שעונה מתן דמיים כנגד היסוד שהיא יסוד המזבח למטה ממתן דמיה, לאעוטי קרן מזבחים דדומיה דלא הוה לה יסוד כדאמריגן בפחיטו מקומן: **למטה.** ממוט הסיקרא (לעיל כו.) **וכי מאין באתה.** ליטנא דמתני' הוא, וכי מאין באתה. דאינו מוריפיה לא דק, דמאן דאית ליה לאו כמקומו דמי לא קאי אאפסול כלל כדמוכח לעיל (דף יד:)

אם יש דם הנפש כו'. הא' תנא אי ס"ל דאפסול עושה שייריס א"כ צריך לפרש דמון למקומו לאו כמקומו דמי ולכך יחזור הכשר ויקבל, ואי ס"ל כמקומו דמי (אינו) צריך לפרש דאפסול [אינו] עושה שייריס. כך פ"ה. ואגב מורפיה לא דק, דמאן דאית ליה לאו כמקומו דמי לא קאי אאפסול כלל כדמוכח לעיל (דף יד:)

שיטה מקובצת

אם יש דם הנפש כו'. הא' תנא אי ס"ל דאפסול עושה שייריס א"כ צריך לפרש דמון למקומו לאו כמקומו דמי ולכך יחזור הכשר ויקבל, ואי ס"ל כמקומו דמי (אינו) צריך לפרש דאפסול [אינו] עושה שייריס. כך פ"ה. ואגב מורפיה לא דק, דמאן דאית ליה לאו כמקומו דמי לא קאי אאפסול כלל כדמוכח לעיל (דף יד:)

ג א מיי' פרק י"ד מהלכות פסה"מ הלכה ב ופרק ג שם הלכה י:
ד ב מיי' פ"ל מהלכות מעשה הקרבן הלכה ט:
ה ג ד מיי' פ"ל מהל' פסה"מ הלכה ל"ד ופי"ל שם הלכה ב:
ו ה מיי' שם פ"ל הלכה כה:
ז ו מיי' פ"ב שם הלכה י:
ז מיי' פ"ט מהלכות איסורי מזבח הלכה ו ופרק ה מהלכות מעה"ק הלכה ח:
ח ח מיי' פ"ל מהלכות פסה"מ הלכה ח:
ט ט מיי' פרק ג מהלכות מעה"ק הלכה יא:

תוספתא

ט) וכולן שקיבלו את הדם חוץ לזמנו וחוץ למקומו אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל **י)** קיבל הכשר ונתן לפסול יחזיר לכשר **יא)** קיבל בימינו ונתן לשמאלו יחזיר לימינו **יב)** קיבל בכלי קדש ונתן לכלי חול יחזיר לכלי קדש **יג)** נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר **יד)** נתנו על גבי הכבש שלא כנגד היסוד נתן את הניתנין למטה למעלן ואת הניתנין למעלן למטה ואת הניתנין בפנים בחוץ ואת הניתנין בחוץ בפנים אם יש דם הנפש יחזור הכשר ויקבל: **גמ' שחטו** **טו)** דיעבד אין לכתחלה לא ורמינהו **טז)** ושחט שחיטה בזר לשרה שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים ובעבדים ובטמאים ואפילו בקדשי קדשים או אינו אלא בכהנים אמרת וכי מאין באתה מכלל שנאמר **יח)** ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח יכול אף בשחיטה ת"ל **יט)** ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו **כ)** וגו' **כא)** מקבלה ואילך מצות כהונה לימד על השחיטה שכשרה בזר: **מה סמיכה בטהורים.** כדמפרש לקמיה: **מדרבנן.** שמא יגעו בבשר: **מאי שנא סמיכה.** דבטהורים מלאורייתא: **דכתיב לפני ה'.** ושחט

כב) דלמא שאני התם דקדושה דחטאות הפנימיות חמורה היא **כג)** ל"ל בפרק כל הזבחים שקבלו דמן, ועיי"ש דף כו ע"ב תד"ה סכין: **כד)** עי' תוס' דף כו ע"ב ד"ה הכ"ע (גליון):

כה) אמר רבי יוסי בר' חנינא אמר רבי אלעזר בר' שמעון אמר רבי אלעזר בר'

ורבי יוחנן אמר דבר תורה אפי' עשה אין בו. לפרושי ברייתא קאתי ולאו לאיפלוגי דר' יוחנן לאו תנא הוא כדמוכח בפ"ק דכתובות (דף ח.) גבי חתנים מן המנין ומשני יב) רב תנא ופליג ואר' יוחנן לא משני הכי תדע דאי דאורייתא אם כן היה לו לאסור מפתח הר הבית שכל זה מחנה לויה כדאיתא בסוף מכילתין (דף קטז:) ובהדיא תנן במס' כלים (פ"א מ"ח) עזרת נשים מקודשת הימנו שאין טבול יום נכנס לשם אבל בהר הבית ובחיל מותר ותני נמי בתמיד (דף כו.) דבא ויסב לו אבל אחיו הכהנים ומיהו מתוך פירכות הללו מיתרצא פירכא קמייתא דאע"ג דר' יוחנן לאו תנא הוא דלמא סבר לה כמתני' דתמיד וכליס יג) ולמאי דפירש בקונטר טעמא דברייתא דאין טבול יום של טומאת קרי נכנס להר הבית משום דקסבר טבול יום דזב כזב דמי ואמרינן פ' אלו דברים (פסחים סז:) זב וכל זב לרבות בעל קרי ור' יוחנן דאמר אפילו עשה אין בו משום דקסבר טבול יום דזב לאו כזב דמי אתי שפיר דפלוגתא דתנאי היא כא) ואיכא למ"ד טבול יום דזב לאו כזב דמי ומיהו קשה דאי קסבר הא תנא טבול יום דזב כזב דמי אם כן איכא לאו דלא יטמאו את מחניהם ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה ועוד קשה מדאמרינן פרק ג' מיין (מיר דף מה.) טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כיפורים ואי טבול יום אסור למחנה כב) לויה למה לי קרא לרבות במחנה שכינה ומיהו מצי למימר משום כג) כרת אלטריך דאיירי ביה קרא שאין עונש כרת אלא מחומת העזרה ולפנים ועוד קשה דאי טעמא דרבי יוחנן משום דקסבר דטבול יום דזב לאו כזב דמי והא רבא אית ליה הך דרבי יוחנן בפסחים פרק האשה (דף נא.) ושמעינן ליה לרבא בכריתות פרק שני (דף י.) דמחוסר כיפורים דזב כזב דמי כד) אלא כה) ודאי הא דאמר דטבול יום דזב כזב דמי לאו לענין ביאת מקדש קאמר אלא לענין פסח הבא בטומאה לא כו) יאכלו ממנו זבים וזבות כדפי' לעיל ברישא פרק שני (דף יז:) בשם ה"ר חיים ומיהו סוגיא דזיר (דף מה.) קשה למה שפי' דטבול יום שרי במחנה לויה דמשמע התם דאפי' נאמר דטבול יום דזב לאו כזב דמי אסור ליכנס למחנה לויה דקאמר התם מה אהל מועד מחוסר כיפורים לא עייל אף התם נמי במחנה לויה מחוסר כיפורים לא עייל ומקרא דריש התם דקתני התם בברייתא ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד לשער נקור אימתי הוא בא בזמן שטבל ועשה הערב שמש וגראה דדווקא בטבול יום דזב שלא כז) לאיות שהוא טבול יום ומחוסר כיפורים דאיכא תרתי קאסר במחנה לויה וכי תמיכ התם אלא אמר אבאי טבול יום דזב לאו כזב דמי ואפי' הכי כיון דמחוסר כיפורים לא עייל כלומר דאיכא תרתי ולאו מלשון כח) זבח דריש דאם כן גבי זיר דכתיב יביא שתי תורים וגו' הוה לן למידרש הכי כדאמר התם אבל טבול יום דזב בעל שתי ראיות ודבעל קרי שרי דלאו מחוסר כפרה והא דאמר הכא כשראה קרי בו ביום וטבל דנכנס אע"פ שהוא טבול יום וגם מחוסר כיפורים אין אלו שני הדברים על טומאה אחת אלא טבול יום משום קרי כט) ומחוסר כפרה משום לערעתו ולפי' הקונטרס ניחא דנקט בברייתא וראה קרי ולא טמא שרץ ונבילה דטמא שרץ ואפילו טמא מת נכנסין להר הבית כדדרשינן בפסחים פ' אלו דברים (דף סז.) ובסוטה פרק היה נוטל (דף כ:) ויקח משה את עצמות יוסף עמו במחילתא אבל לפי מה שפירשתי דרבי יוחנן לא פליג אברייתא ל) ולא אסור אלא מדרבנן כולהו טומאים נמי אסירי כדתנן בפ"ק דכלים (מ"ח) המיל מקודש הימנו שאין עובדי כוכבים וטמאי מתים נכנסין לשם וכל שכן בעזרת נשים כדתני התם שאין טבול יום נכנס לשם וכולהו לא) טבול יום אפילו דטמאי מת דשרץ ונבילה [מיירי] דאיירי ביה לעיל וגראה לפרש לרבותא נקט וראה קרי דאף על גב דמשתלח חוץ לשתי מחנות התירו לו משום פסח: **שחידשו בה דברים ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לויה.** ות"ת מנלן שחידשו מטבול יום אימא שחידשו ממת עצמו או מטומאת מת ויש לומר דמשמע דלא חידשו אלא על חצר ואחר היינו עזרת נשים כדמוכח ביחזקאל (פרק מ) ואילו מת וטומאת מת מצינו דאסורין אפילו בחיל ס) : **א"ל מטונך.** פירוש ממשאך שבאת להכביד עלי אכביד עליך דאדרבה משם קייעתא לדברי לב) דשאני מצורע וכו' מדנקט וראה קרי בו ביום משמע דווקא בו ביום דילא בשעת היתר לערעת ואיכא למימר מתוך שהותר לערעתו הותר לקירויו אבל לג) מאתמול לא ואי ביאה במקדש לא שמה ביאה אפי' מאתמול נמי והשתא אתי שפיר הא דאמר בפ"ק דיבמות (דף ת.) מי לא מודה עולא שאם ראה קרי בליל (שלישי) [שמיני] שאינו מכניס ידיו לד) שלא יצא בשעה שהיא ראויה להביא קרבן מנא ליה דמודה עולא אלא מדנקט בו ביום דייק לה) דטעמא דעולא משום דהואיל והותר לערעתו הותר לקיריו ובענין זה יש לפרש מטונך דפ' הזרוע והלחיים (חולין דף קלב.) דקאמר התם עולא יהיב מתנתא לכהנתא אלמא דקסבר עולא כהן ואפילו כהנת לו) והכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה ואמר ליה רבי מטונך אהרן ובניו כתובים בפרשה כלומר משם אכביד עליך

ושחט את בן הבקר לפני ה' וכיון דבעינן תיכף לסמיכה שחיטה פ) אין סמיכה מבחוץ ושחיטה מבפנים אלא אף הסמיכה בפנים ואין טמא נכנס לעזרה: ואין השוחט לפני ה'. שאם רצה עומד חוץ לעזרה ושוחט בסכין ארוכה: **לפנים מן הנשחט.** לפנים מן הבהמה: ה"ג **שוחט את בן הבקר יהיה לפני ה':** ז)[**מה**] **נגיעה.** סתם במקצת היא: **שחל שמיני שלו.** והיה לו היום ליכנס להר הבית לחלל שער נקנור שלא נתקדש ע) להכניס ידיו לבהונות: וראה קרי. ובעל קרי אין נכנס להר הבית כדאמרי' באלו דברים (פסחים דף סז:) זב וכל זב לרבות בעל קרי שמשתלח חוץ לשתי מחנות כדאמרינן התם: **אע"פ שאין טבול יום אחר.** של טומאת קרי נכנס להר הבית דקסבר י) טבול יום דזב כזב דמי ח): זה נכנס. ומכניס ידיו לעזרה ליתן מדם האשם ומלוג השמן על בהונותיו כדי שיטהר לאכול פסחו לערב והוא ישלחנו לעזרה היום לשחוט ולזרוק עליו אבל הוא לא יכנס לעזרה (ושוחט בסכין ארוכה) מ) דטבול יום שנכנס לעזרה בכרת כדאמרי' בהקומץ רבה (מנחות כז:): **מוטב יבוא עשה.** של פסח שיש בו כרת: **וידחה עשה.** דשילוח טומאים מהר הבית שאין בו כרת שאין עונש כרת ולפנים: **אפי' עשה אין בו.** בהר הבית לגבי טבול יום דקסבר טבול יום דזב לאו כזב דמי נ): **נכנס** ן) **אחלב אחדשה** יא). הר הבית שחידשו בה בהלכותיה: **אידי ואידי עשה של כרת.** טבול יום לגבי עזרה בכרת הוא והא קא מעייל יב) לעזרה שהרי אי אפשר להוציא דם האשם לחלל השער דמיפסל ביולא: **מטונך.** ממשאך שבאתה יג) עלי להכביד אכביד עליך. ממצורע השיבות שגזירת הכתוב היא אלו שהותרה לו ביאה במקצת שהרי מחוסר כיפורים הוא והוא מכניס ידיו לבהונות: **הואיל והותרה.** ביאה מקצת יד) לערעתו: **הותרה.** אף לטבול יום של קרי שלו: **אמר רב יוסף.** שמע מינה מדעולא דאמר הואיל ואישתרי להא אישתרי להא: **רובן.** של ציבור זבין בפסח ולא נדחית טומאת זיבה אצלן פ) ונעשו טמאי מתים בו ביום הואיל והותרו לטומאת המת שנדחה אצלן הותרו לזיבתן [בו] : **טומאה אישתרלי.** שבאה אחרונה זיבה ראשונה עומדת במקומה ולא דמי למצורע דהתם איכא למימר מיגו דקמייתא לא הוי אסירא ליה בתרייתא לא חמירא לך מקמייתא שהרי טמא היה ומותר אבל הכא כי הוה זיבה גרידתא הוו אסירי השתא דאיתוספא טומאה עלייהו אישתרו בו] לזו: **הואיל והותרו לטומאתן.** הקודמת אינן נאסרין מחמת האחרונה שהרי אף הראשונה טומאה של כרת היתה והיו מותרים היום: **היפירא הואי** יח). בהיתר גמור גזרה יח) עליו תורה ביאה במקצת: טומאה

(פסחים שם): **אידי ואידי עשה כו'.** דקיימא לן במנחות בהקומץ רבה (כז:) מחוסר כפורים שנכנס למקדש עונש כרת, ואל"ל טבול יום ושאר כל הטמאים (יבמות שם): **מטונך.** הגעמיך (חולין קלב.) **הואיל והותרה לצרעתו.** הואיל והותרה לו אותה ביאת מקצת לצרעתו אע"פ שעונש כרת משום מחוסר כפורים והתירו הכתוב כתיב לפני ה', אותרה לו אף לקרויו (פסחים שם וכנ"ל יבמות שם). אלמא הואיל ואישתרלי חד איסורא אישתרלי נמי אידך דהוי גביה (יבמות שם):

שיטה מקובצת **מוטב יבא** עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת. פרש"י שאין עונש כרת אלא מן המותר ולפנים. משמע (הכי) [הכא] דטבול יום דקרי כקרי דמי, וקשה טובא דאין פליג ר' יוחנן על הא דברייתא, [ועוד קשה ממתני' דתמיד] (פ"א מ"ח) דתני אינש קרי לאתר מסם טולך וטובלן ממקיבה הסולכת מתת הציבה (כו'), (ו)ירד וטבל ושב לו אצל אחיו הכהנים במדורת בית המטבח, ומדומת בית המטבח היתה מציע בקדש ומציע בחול, אלמא בעל קרי דזב כזב דמי ל) היאך יכול לשב אצל אחיו. לכן נראה דר' יוחנן אתא לפרושי הברייתא, ועתה ניחא הא' דתמיד דכיון דליכא אלא טומאה דרבנן לא בקשקינהו תכמים לגאתא, וה"ק יבא עשה כו' שאין בו כרת אלא שיטור מדרבנן משום דלאו כזב דמי [מהר"ם] **רש"י ד"ה אע"פ** שאין בו' דקסבר טבו"י דזב כזב דמי. גליון. ואין להקשות לפירוש הקונטרס דבפרק אלשם מינין (זיר דף מה.) אמרינן טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים, ואי טבול יום אסור במחנה לויה למה לריך לרבות טבול יום במחנה שכינה. [ולאפשר לומר] דאיצטריך משום כרת דאין אלא מטומאת עזרה ולפנים. מיהו קשה אי טבול יום דזב כזב דמי א"כ לאו נמי איכא דלא טמאתם מחניהם כמו שהקשו בתוספות, ועוד מאי קאמר (רבא) [מוטבן] יבא עשה שיש כרת כו' מיפוק ליה הואיל והותר לצרעתו הותר נמי לקרויו, אלא ע"כ אינו עשה גמור ורבי יוחנן מפרש הברייתא כדפי' לעיל, ואינא עשה כו' לאו דוקא אלא כלומר לא העמידו דבריהם במקום כרת. ע"כ:

עין משפט נר מצוה

א מיי' פ"ג מהלכות בית המקדש הלכה יח:

יא ב מיי' פ"ו מהלכות קרבן פסח הלכה ה:

יב ג מיי' פ"ג מהלכות בית המקדש הל' ו ופ"ז מהל' בית הבחירה הל' יז:

תורה אור השלם

1. וְשִׁלְשִׁים יוֹם וְשִׁלֹּשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵּי טָהֳרָהּ בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ:

ויקרא יב, ד

2. וַיַּעֲמֹד יְהוֹשָׁפָט בִּקְהַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלִַם בְּבֵית יְהוָה לִפְנֵי הֶחָצֵר הַחֲדָשָׁה:

דה"ב כ, ה

גליון הש"ס

[גמ' אמר עולא אר"ל טמא שהכנים ידו לפנים לוקה. עי' תוס' שבועות דף יז ע"א ד"ה תלה עצמו וכו' ועי' לקמן דף לה ע"א תוס' ד"ה מעיל שנטמא וכו'] שם אף ביאה במקצת. עיין לקמן דף לה ע"א תוס' ד"ה מכניסו: שם במקצת שמה ביאה. עיין שבועות דף יז ע"א תוס' ד"ה תלה: [שם א"ל מטונך שאני מצורע הואיל והותר לצרעתו וכו'. עי' פסחים דף סז ע"א בתוס' ד"ה הכתוב נתקו לעשה]:

מוסף רש"י

מצורע. שטבל והעריב שמשו בשביעי, ככתוב במאיר לאחתה לויה לשנער נקור אלא נתקדש בקדושת עזרה, כדכתיב בקרא (ויקרא יד) והעמיד הכהן המטהר את האיש המיטהר ואותם לפני ה' וגו', ובעזרה עצמה לא היה נכנס אלא מכנים ידיו לבהונות, לפי שאין מחוסר כפורים נכנס לה, כדאמרינן (מכות ח:) טומא יהיה לרבות טבול יום, עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים שאם נכנסו למקדש מחייבים כרת (פסחים צב.) שמיני שלו. שהוא יום הבאת קרבנותיו (יבמות ז:) וראה קרי. ונדמה מעמנה לויה (פסחים שם). להכי נקט קרי ולא טומאת שרץ ונבלה, דטמא שרץ ואפילו טומא מת נכנסין להר הבית כדמפרש באלו דברים (פסחים סז.) שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו, ושערי נקנור לא נתקדשו בקדושת עזרה כדאמרינן בכילד צולין (שם פה:) והרי הן כהר הבית ויכול טומא מת ליכנס לשם, אבל בעל קרי מותרת בית המטבח מותר כזב (יבמות שם) וטבל. לקרויו דלעריעתו טבל מאתמול: אע"פ שאין טבול יום אחר נכנס. שטבול יום אחר דקרי אינו נכנס לכתיב (דברים כג) כי יהיה בך איש וגו' וכבר הטמא יצא אל מוץ המחנה (פסחים שם). דכל טבול יום הרי הוא בטומאה עדיין לתרומה ולקדשים ולמקדש: יבא עשה שיש בו כרת. דאם לא יכנס ידיו לבהונות לא יטהר לאכול פסחו לערב: וידחה עשה. דוישלמו מן המחנה: שאין בו כרת. שאין עונש כרת אלא על ביאת עזרה, חה לא יכנס לעזרה אלא לשערי נקנור אלא מתקדשו, ויכנס ידיו לבהונות ויטהר מלרעתו ושלח פסחו לעזרה לשחוט, ולערב יערב משמו ויטהר מקרויו (יבמות ז:) ור' יוחנן אמר. עשה שאין בו כרת דקאמר תנא דברייתא לאו דוקא: אפילו עשה אין בו. עשה שאין בו כרת דקאמר תנא דברייתא, לאו דוקא, דאפילו עשה אין בו בטבול יום במחנה לויה אלא דרבנן, וקרא דכאן שהמשם במחנה שכינה קאמר (פסחים שם) ויעמד יהושפט. אותו היום נטהרו ישראל מטומאה שבירושם, כדברי הימים (יבמות ז:) חצר החדשה. הר הבית, וקרי לה חדשה מפני חידוש שחידשו והוסיפו על קדושתו בו ביום ואמרו טבול יום לא יכנס לה, והכי גמיר ר' יוחנן מרבינה דדבר זה (חידוש) [חידשו] וגבי פסח לא העמידו דבריהם לאיסור דבעל קרי אלבות אלא שיהה מפסח ליכנס ולטהר שלא יהה מפסח

מסורת הש"ס

א) ת"כ ויקרא נדבה פרש' ד ה"ג, ב) [ויומא לא.], ג) פסחים לב. יבמות ז:, ד) פסחים ויבמות שם ע"ש תוליות ה: ע"ש, ה) עיין ירושי' עירובין פ"ה ה"א, ו) כלים פ"א מ"מ, ז) [כ"ה ד. חולין קלב.], ח) עיין לקמן לג., ט) פסחים פה:, י) נזיר מד:, כ) פסחים סז., ל) כלים שם:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ידיה לבהונות: (ב) שם זיבה לא אישתרלי אלמא כל"ל ותיבות אמר ליה נמתק: (ג) שם אמר ליה אין אמר ליה ואכתי:

שינויי נוסחאות

א) יש להוסיף בן הבקר לפני ה' (*ש"מ): ב) ס"א שיהא שוחט בן הבקר לפני ה' (ש"מ): ג) תנא ואל המקדש לא תבא וגו' (ש"מ): ד) בכי"ל מה נגיעה במקצת אף ביאה במקצת איתיביה כו', והסמר נמתק: ה) בפסחים ובינמות הגירסא ואמר רבי יוחנן. [ועי' תוס']: ו) תיבות אמר רבי יוחנן נמתקות (ש"מ וכתה"י), ובדפוס"י איתא אמר רבי, וכ"ה גיר' המורי"ד בגזיר מ"ס ג' וכ"ג הגרי"פ בינמות ז ע"ב [ולגי' זו ג"ל דהוי פלוגתא דתנאי, עי' תוס']: ז) בכל דפו"י הגירסא סתם נגיעה במקצת היא. והסמ"ד ומס"ד שחל וכו': ח) נגיון והוא הדין לטבול יום דקרי (ש"מ): ט) בש"מ ובה"ז מ"ז, ועי' ל"ק דמקיים גיר' הפפרים: י) ל"ל לפני החצר (גליון): יא) מינתא החדשה ליתא בכי"פ. ולפ"ז נר' דאתר מיבות הר הבית הס"ד ומס"ד שחידשו בה. בהלכותיה: יב) מעייל ידיה לעזרה כל"ל (*ש"מ): יג) שבאת להכביד עלי, כל"ל (ש"מ, כתה"י): יד) במקצת (*ש"מ): טו) ל"ל אף לזיבתן (ש"מ): טז) כל"ז איתתרי [ופירוזו כל' מתיכן]. וכגליון מיקן דל"ל לא אישתרו: יז) ל"ז ג' הוא: יח) ל"ל התירה (ש"מ), ול"ל התירה לו (דק"ס): יט) ל"ל דמשני (ב"ש): כ) בש"מ נוסף אבל דוחק הוא לומר דפליגא הך ברייתא אמתניתין דתמיד וכלים: כא) בס"ק נוסף וקיימא לן כמ"ד לאו כזב דמי ותיבת לאו דלהלן נמתק (ש"מ): כב) ל"ל במחנה (ש"מ): כג) ל"ל דמשום (ש"מ): כד) בש"מ נוסף וכ"ש טבול יום: כה) מיבת אלא נמתק ול"ל ודאי הא דאמר מחוסר כיפורים דזב כזב דמי כו' (ברכת ראש עמ"ס נזיר מה ע"א לתד"ה ואי, ועש"ב): כו) ל"ל דלא (ב"ש, צ"ק): כז) ל"ל בעל שלש (ש"מ, צ"ק): כח) מלשון ובא דריש כל"ל (ש"מ, יעב"ץ). וכ"ל מקיים הגירסא אלפינו ע"ש: כט) קריי (ב"ש, צ"ק): ל) ס"א אבריתא אלא קמפרש אליבא דבריתא דאפילו עשה אין בו ומדרבנן מיירי כולהו וכו' (ש"מ): לא) ובכולהו טבולי יום קאמר אפילו (ש"מ). וגיר' ל"ק וכולהו טמאים איירי אפילו דטמאי מת ושרץ: לב) לדברי דביאה במקצת שמה ביאה דדוקא משום דהואיל דהותר לצרעתו הותר לקירויו. וא"ת מנא ליה האי דיוקא רי"ל מדקתני וראה קרי וכו' כל"ל (ש"מ), [וכ"ש ד' ולגא מסיים לשון מהכי"פ, אמנם בכמ"י ליתא סיום זה]: לג) אבל בלילה או מאתמול כל"ל (ש"מ): לד) ידיו לבהונות (ש"מ): לה) דייק עולא דטעמא משום כל"ל (ש"מ): לו) בהנת איתיביה רבה לעולא מנחת כהנת נאכלת מנחת כהן אינה נאכלת ואי אמרת כהן ואפילו כהנת והכתיב כו' (גמ' חולין שם): לז) נלל"ל אלמא טבו"י דבעל קרי לאו כבעל קרי דמי דאי כבעל קרי כו'. לו לריך לגרות אלמא טבו"י דזב לאו כזב דמי כו'. וכמסיים בסה"ל משום דלאו כזב דמי.

[**טומאה**] **דחויה היא.** כלומר בקושי נדחית אצלה [ג] דיחוי בעלמא על ידי נסיאות עון שהצץ מרלה ולא בהיתר גמור [ד] לטומאת מת אידחי ולא לטומאת זיבה: **דתרוייהו.** אביי ורבא סבירא להו טומאה דחויה היא בצבור וכ"מ [ה] למיהוי [ו] מאן דאמר בפ"ק דיומא (דף ו:) דאמר הותרה היא בציבור יחיד במקום רבים: **לימא מסייע ליה.** לעולא דאמר ביאה במקצת שמה ביאה: **תכף לסמיכה שחיטה.** כדכתיב [ז] וסמך ושחט: **חוץ מזו.** של אשם מצורע: **שהיה בשער נקנור.** הוא שער [ח] המזרחי כדתנן בשקלים (פ"ו מ"ג) שבמזרח שער נקנור וחלל שער [ט] לא נתקדש בקדושת העזרה כדאמרי' בכילד צולין (פסחים פה:) לפי שהמצורע עומד שם ומכניס ידיו [י] לעזרה ושם מוציאין לו את האשם וסומך עליו וחוזר ומכניסו למקום שחיטתו ושוחטו מפני שאין מצורע יכול ליכנס בעזרה ולסמוך: **עד שמזין עליו מדם חטאתו.** לא עליו ממש קאמר שאין נותנין על בהונות אלא מדם האשם אלא שזורקין בשבילו דם חטאתו ודם אשמו: **ליעייל ידיה.** [כ] לתוך הפתח ולסמוך ולישחטיה אצל הפתח דהא כל הפתחים שהיו שם רחבן עשר אמות [כא] וחמש מהן בצפון וחמש מהן בדרום שהפתח מכוון כנגד פתחו של היכל באמצע העזרה [כב] ויכול לשחוט לפני צפונו של פתח דהוה ליה לצפון וקס"ל רבי היא דאמר כל צפון העזרה כשר לשחיטת קדשים [כג] ואף לפון שבמקום דריסת רגלי כהנים וישראל כדאמר לעיל [דף כ.]: **מרחק לפון.** לפון הכשר (מהן) לשחיטת קדשי קדשים רחוק מן הפתח יותר מכ"ב אמה מקום דריסת ישראל ומקום דריסת כהנים דכל אחת מהן י"א אמה במסכת מדות (פ"ב מ"ח) [וכר"י ברבי יהודה] [כד] דאמר (יומא לו.) [כה] מיזהו לפון מקיר מזבח ועד כותל העזרה כנגד צפונו של מזבח ותו לא הילכך צריך להחזירו בצפון המזבח וליכא תכף לסמיכה שחיטה: הכי גרסינן **וליעבד פישפש.** ופירושו פתח קטן כדתנן במסכת שקלים [כו] שבמזרח בשער יא נקנור ושני פשפשין היו לו אחד מימינו ואחד משמאלו והן מחשבון פתחים שהיו משתחוים כנגד הפתחים. והכא [כז] פרכינן ויעביד פתח קטן בכותל צפוני של עזרה כנגד המזבח ויעמוד מצורע בחללו ויכניס ידו [כח] ויסמוך אי לאו דביאה במקצת שמה ביאה: **הכל בכתב.** דוד כל פתח [כט] העזרה ומדותיה ובנין כל הבית נמסר לי מיד ה' ואין להוסיף על החשבון [לא] וביאה במקצת לא שמה [לב] **אמר רב יוסף.** לעולם רבי היא [לג] ודקאמרת ליעול וליסמוך כל הסומך כו': **מאי קסבר.** האי תנא דאמר כל הסמיכות צריכות תכף לסמיכה שחיטה חוץ מזו: **ליעול וליסמוך בהדיא דרחמנא אמר.** לו שיכנס ויסמוך: **שמא ירבה בפסיעות.** לאחר שסמך אם יכנס פסיעה אל פנים יותר משהיה צריך נמצא עונה כרת: **סמיכה אשם מצורע דאורייתא.** כשאר אשמות דגמרינן להו סמיכה מהיקשא דכתיב כאשם בפ"ק (לעיל יא.) [לד] **תכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא.** דלא משמע ליה וסמך ושחט במקום שסומך ישחוט: **מיפיבי וסמך ושחט.** האי דסמכינהו קרא להיקישא סמכינהו כדאמרי' מה סמיכה בטהורים כו' יח] וסמיכה דפסיעה לן בה משום דכתיב [לה] לפני ה' בשחיטה דצריכה שתהא לפנים ומשום דתכף לסמיכה שחיטה צריך שיכנס הסומך לפנים, ועמוד טמא מבחוץ ולסמוך בפנים אי אפשר כדאמרן לעיל שראשו ורובו מכניס: **ואי אמרת לאו דאורייתא.** היכי פשיטא ליה סמיכה בטהורין: **בטמאין נמי איכא.** שסומך בחוץ ומכניסה טהור לפנים ושוחט: **סמיכה אשם מצורע לאו דאורייתא.** קסבר שאינו בכלל [לו] אשמות שהרי אינו בא אלא להכשיר: רבינא

מכלל דתרוייהו סבירא להו [ו]א**טומאה דחויה היא בצבור לימא מסייע ליה** [ז]**כל** [ב]**הסמיכות שהיו שם קורא** [א] **עליהן אני תכף לסמיכה שחיטה** [ג]**חוץ מזו שהיתה בשער נקנור שאין מצורע יכול ליכנס לשם עד שמזין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו ואי אמרת ביאה במקצת לא שמה ביאה ליעייל ידיה ולסמוך אמר רב יוסף הא מני** [ג]**ר' יוסי ברבי יהודה היא דאמר מרחק צפון וליעבד פישפש אביי ורבא דאמרי תרוייהו** [1]**הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל (את) כל מלאכת התבנית איכא דאמרי אמר רב יוסף כל הסומך ראשו ורובו מכנים מאי טעמא** [ד]**כל כחו בעינן הלכך לא אפשר מאי קסבר אי קסבר סמיכת אשם מצורע דאורייתא** [ד]**ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא ליעול ולסמוך ולהדיא** [ב] **דרחמנא אמר אמר רב אדא בר מתנה גזירה שמא ירבה בפסיעות איכא דאמרי אמר רב אדא בר מתנה סמיכת אשם מצורע דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא מיתיבי** [ה]**וסמך ושחט** [ו]**מה סמיכה בטהורין אף שחיטה בטהורין ואי אמרת לאו דאורייתא בטמאין נמי משכחת לה אלא איפוך סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא**

[**טומאה**] **דחויה היא.** כלומר בקושי נדחית אצלה [ג] דיחוי בעלמא על ידי נסיאות עון שהצץ מרלה ולא בהיתר גמור [ד] לטומאת מת אידחי ולא לטומאת זיבה: **דתרוייהו.** אביי ורבא סבירא להו טומאה דחויה היא בצבור וכ"מ [ה] למיהוי [ו] מאן דאמר בפ"ק דיומא (דף ו:) דאמר הותרה היא בציבור יחיד במקום רבים: **לימא מסייע ליה.** לעולא דאמר ביאה במקצת שמה ביאה: **תכף לסמיכה שחיטה.** כדכתיב [ז] וסמך ושחט: **חוץ מזו.** של אשם מצורע: **שהיה בשער נקנור.** הוא שער [ח] המזרחי כדתנן בשקלים (פ"ו מ"ג) שבמזרח שער נקנור וחלל שער [ט] לא נתקדש בקדושת העזרה כדאמרי' בכילד צולין (פסחים פה:) לפי שהמצורע עומד שם ומכניס ידיו [י] לעזרה ושם מוציאין לו את האשם וסומך עליו וחוזר ומכניסו למקום שחיטתו ושוחטו מפני שאין מצורע יכול ליכנס בעזרה ולסמוך: **עד שמזין עליו מדם חטאתו.** לא עליו ממש קאמר שאין נותנין על בהונות אלא מדם האשם אלא שזורקין בשבילו דם חטאתו ודם אשמו: **ליעייל ידיה.** [כ] לתוך הפתח ולסמוך ולישחטיה אצל הפתח דהא כל הפתחים שהיו שם רחבן עשר אמות [כא] וחמש מהן בצפון וחמש מהן בדרום שהפתח מכוון כנגד פתחו של היכל באמצע העזרה [כב] ויכול לשחוט לפני צפונו של פתח דהוה ליה לצפון וקס"ל רבי היא דאמר כל צפון העזרה כשר לשחיטת קדשים [כג] ואף לפון שבמקום דריסת רגלי כהנים וישראל כדאמר לעיל [דף כ.]: **מרחק לפון.** לפון הכשר (מהן) לשחיטת קדשי קדשים רחוק מן הפתח יותר מכ"ב אמה מקום דריסת ישראל ומקום דריסת כהנים דכל אחת מהן י"א אמה במסכת מדות (פ"ב מ"ח) [וכר"י ברבי יהודה] [כד] דאמר (יומא לו.) [כה] מיזהו לפון מקיר מזבח ועד כותל העזרה כנגד צפונו של מזבח ותו לא הילכך צריך להחזירו בצפון המזבח וליכא תכף לסמיכה שחיטה: הכי גרסינן **וליעבד פישפש.** ופירושו פתח קטן כדתנן במסכת שקלים [כו] שבמזרח בשער יא נקנור ושני פשפשין היו לו אחד מימינו ואחד משמאלו והן מחשבון פתחים שהיו משתחוים כנגד הפתחים. והכא [כז] פרכינן ויעביד פתח קטן בכותל צפוני של עזרה כנגד המזבח ויעמוד מצורע בחללו ויכניס ידו [כח] ויסמוך אי לאו דביאה במקצת שמה ביאה: **הכל בכתב.** דוד כל פתח [כט] העזרה ומדותיה ובנין כל הבית נמסר לי מיד ה' ואין להוסיף על החשבון [לא] וביאה במקצת לא שמה [לב] **אמר רב יוסף.** לעולם רבי היא [לג] ודקאמרת ליעול וליסמוך כל הסומך כו': **מאי קסבר.** האי תנא דאמר כל הסמיכות צריכות תכף לסמיכה שחיטה חוץ מזו: **ליעול וליסמוך בהדיא דרחמנא אמר.** לו שיכנס ויסמוך: **שמא ירבה בפסיעות.** לאחר שסמך אם יכנס פסיעה אל פנים יותר משהיה צריך נמצא עונה כרת: **סמיכה אשם מצורע דאורייתא.** כשאר אשמות דגמרינן להו סמיכה מהיקשא דכתיב כאשם בפ"ק (לעיל יא.) [לד] **תכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא.** דלא משמע ליה וסמך ושחט במקום שסומך ישחוט: **מיפיבי וסמך ושחט.** האי דסמכינהו קרא להיקישא סמכינהו כדאמרי' מה סמיכה בטהורים כו' יח] וסמיכה דפסיעה לן בה משום דכתיב [לה] לפני ה' בשחיטה דצריכה שתהא לפנים ומשום דתכף לסמיכה שחיטה צריך שיכנס הסומך לפנים, ועמוד טמא מבחוץ ולסמוך בפנים אי אפשר כדאמרן לעיל שראשו ורובו מכניס: **ואי אמרת לאו דאורייתא.** היכי פשיטא ליה סמיכה בטהורין: **בטמאין נמי איכא.** שסומך בחוץ ומכניסה טהור לפנים ושוחט: **סמיכה אשם מצורע לאו דאורייתא.** קסבר שאינו בכלל [לו] אשמות שהרי אינו בא אלא להכשיר: רבינא

יחיד שאין טעונין תנופה חייס טעונין תנופה [לז] כו' [לח] לא שייך למיפרך מה לשלמי יחיד שכן טעונין סמיכה דלעולא דאמר אשמות [מ"ש מ"ב]: כ] בכלל שאר אשמות [מ"ש מ"ב]: יט] ס"ל וי"ל דאפ"ה לא הוי שיריון אלא בע"פ ולא בשאר ימות השנה [מ"ש בשם גליון] והוא מיקון אחר, כמבואר בש"מ בחדושים עיי"ש: כא] ל"ל של בעל [ענב"ש]: כב] דטבור יום אחר [ענב"ש]: כג] יש לחוסיף כו' [מ"ש מ"ב]: כד] וסמך ושחט [מ"ש מ"ב]: כה] כיון דשמא [מ"ש מ"ב]: כו] גד"ו קרי. וכ"ל וא"כ שפיר קרינא כאן כו', ופי' כיון דמצאוריינתא מוצר לסמוך להליא ס"כ ליכא קרא בהליא דעביד פשפש: כז] גל"ל כיון: כח] דאורייתא. והיינו בהקפת יד כדאמרי' בפרק אין דורשין (מגיגה טז ע"ב) אמרינן להו אקפו כל"ל [מ"ש מ"ב]: כט] דאורייתא נקטה וקאתי [ב"ש]: ל] בל"ק ממק מיכת דאורייתא, ועי' מלב"ר והגרי"א מכר דמקיימי מיכה זו, ופי' הסמוך ס"ל פסיקא דאורייתא לחומרא מה"ת. וע"ע ס"ג: לא] עי' בס"ק, קכ"ק, לשם זכח ועו"ש, מנ"ל להמוס' דבאשם מזיר לב] בד"ו ב' וג' טעונין, ועי' אות אלפי"ז: לג] תנופה שחוטין [מ"ש מ"ב]: לד] מקל וחומר ממקק [שמכ"י]: לה] נ"ל ולא קאמר (גליון): לו] אמאי אמרינן סמיכת אשם כו', מיכת איפוך נמקק והל"ל [מ"ש מ"ב וצ"ק]: לז] ל"ל לדעיל [צ"ק]. לו דהא לעיל [מ"ש מ"ב]. לח דכדפ"ל. ולכדפ"ל ולגא מיקון מחנה שכינה. ואינו נראה: לט] נל"ל וטעמא דמתוך שהותר איצטריך לגבי מחנה כו':

שיטה מקובצת **ואי אמרת לאו דאורייתא** כו'. לפרש"י דלא ידענן סמיכה בטהורים רק (מטעמא) דשחיטה כדפי' דבעינן תיכף לסמיכה שחיטה, וכיון דתיכף לסמיכה [שחיטה] לאו דאורייתא ס"כ פריך שפיר דבטמאין נמי משכחת לה שעשה סמיכה (בעזרה) [חוץ לעזרה] ושחוט בעזרה. אבל לפי' [הסוס"] דלעיל (נב. ד"ה מאי) דבסמיכה כתיב לפני ה' אין משכחת לה (בטהורים) [בטמאים]. ואומר ריב"ל דהך מסקנא אתיא ס"כ ביאה ונלכך פריך שפיר בטמאים נמי משכחת לה דלי משום לפני ה' אפשר דמעייל ידיה וסמיך אלא ס"מ דתיכף לסמיכה שחיטה דאורייתא היא ומ"ש דלא